

NORGES HØYESTERETT

Den 17. november 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Østensen Berglund og Steinsvik i

HR-2020-2218-U, (sak nr. 20-145154STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Brynjar Nielsen Meling
v/advokatfullmektig Oskar Andreas Nøkling)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Sondre Johannesen Hauge)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder begjæring om fornyet prøving av påbud om elektronisk kontroll, jf. straffeloven § 58 andre ledd andre punktum, jf. § 57 femte ledd.
- (2) Ved Stavanger tingretts dom 21. mai 2019 ble A dømt til fengsel i ett år for blant annet grov trussel, jf. straffeloven § 264, jf. § 263, trussel, jf. § 263, og krenkelse av kontaktforbud, jf. § 168. Fornærmede for disse forholdene var domfeltes tidligere ektefelle B. Domfelte ble i tillegg idømt kontaktforbud mot fornærmede i tre år, hvorav de to første årene med påbud om elektronisk kontroll. Rettighetstapet innebærer at domfelte ikke kan bevege seg innenfor grensene til kommunene X, Y, Z og Æ.
- (3) Domfelte ble i oktober 2019 løslatt fra soning. I juni 2020 fremsatte domfelte begjæring om opphevelse av elektronisk kontroll.
- (4) Dalane tingrett avsa 19. august 2020 kjennelse med slik slutning:

«Begjæring om oppheving av elektronisk kontroll fra A, født 00.00.1982 tas til følge.»
- (5) Påtalemyndigheten anket kjennelsen til Gulating lagmannsrett, som 15. september 2020 avsa kjennelse med slik slutning:

«Kontaktforbud med elektronisk kontroll overfor domfelte fastsatt i Stavanger tingretts dom av 21.05.2019, oppheves ikke.»

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovtolkningen. Han har i korte trekk anført:
- (7) Lagmannsretten har lagt feil vurderingstema til grunn. Vurderingstemaet ved prøving av elektronisk kontroll er ikke hvorvidt kontaktforbudet fortsatt er nødvendig, men om elektronisk kontroll er nødvendig for at kontaktforbudet skal overholdes.
- (8) A har lagt ned påstand om at begjæringen om opphevelse av elektronisk kontroll tas til følge, subsidiært at lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- (9) *Påtalemyndigheten* har lagt ned påstand om at anken forkastes og har i korte trekk anført at kjennelsen lest i sammenheng viser at lagmannsretten har vurdert den elektroniske kontrollen.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalget bare kan prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, som utvalget kan prøve.
- (11) Det følger av straffeloven § 57 at den som har begått en straffbar handling, på nærmere fastsatte vilkår kan ilegges kontaktforbud. Dersom det anses nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt, kan retten bestemme at den kontaktforbudet retter seg mot, skal ilegges elektronisk kontroll i hele eller deler av perioden kontaktforbudet gjelder for, jf. § 57 femte ledd.
- (12) Straffeloven § 58 tredje ledd regulerer adgangen til ny rettslig prøving av rettighetstap og påbud om elektronisk kontroll:
- «Rettighetstap som nevnt i annet ledd kan etter 3 år prøves på ny av tingretten. Påbud om elektronisk kontroll kan etter 6 måneder prøves på ny av tingretten. [...]»
- (13) I Rt-2009-1167 behandlet Høyesteretts ankeutvalg en videre anke fra en tidligere advokat som var fradømt retten til å drive advokatvirksomhet. Om den vurderingen tingretten skal foreta ved en ny prøving, uttalte ankeutvalget i avsnitt 50 at «[n]år det for rettighetstap er innført adgang til ny prøving, må det etter utvalgets syn være klart at meningen ikke har vært at den opprinnelige avgjørelse i seg selv skal overprøves i full bredde, men å få vurdert om det fortsatt er grunnlag for rettighetstapet». Deretter uttales det i avsnitt 51:
- «Vurderingstemaet vil etter utvalgets syn først og fremst være om det har inntrådt nye omstendigheter eller endrede forhold som ikke ble forutsett da rettighetstapet ble fastsatt, eller som ble undervurdert, og som er av betydning for vurderingen av om rettighetstapet kan og bør opprettholdes.»
- (14) Også ved en ny prøving av påbud om elektronisk kontroll, vil vurderingstemaet først og fremst være om det er inntrådt nye omstendigheter eller endrede forhold som tilsier at kontaktforbudet vil bli overholdt uten elektronisk kontroll.
- (15) Lagmannsretten har lagt til grunn at det er en ny omstendighet at fornærmede ønsker kontakt med domfelte og har gjenopptatt kontakten med ham. Videre bemerket lagmannsretten at domfelte ikke har begått eller kan mistenkes for å ha begått nye straffbare forhold mot fornærmede, fellesbarna eller fornærmedes nye kjæreste. Lagmannsretten fant likevel ikke disse omstendighetene avgjørende, og begrunnet dette slik:

«Avgjørende er at kontaktforbudet bør virke ut den periode som tingretten ha besluttet som del av reaksjonsfastsettelsen. Det vil bidra til å stabilisere og ytterligere roe situasjonen mellom domfelte og fornærmede. Dertil kommer at domfelte i en slik lengre periode vil kunne få vise at han respekterer fornærmedes nye liv, hennes livssituasjon og i en slik avklart situasjon for dem begge, få tilrettelagt en godt fungerende samværsavtale med fellesbarna. Den sakkyndiges vurdering av domfeltes personlighet, viser også at det er behov for å se tiden noe mer an med hensyn til om domfelte er i stand til å stabilisere egen livsførsel» (uthevet her).

- (16) Begrunnelsen etterlater tvil om lagmannsretten har anvendt riktig vurderingstema. Begjæringen fra domfelte gjaldt ikke selve kontaktforbudet, men opphevelse av påbudet om elektronisk kontroll. Lagmannsretten synes å ha vurdert om kontaktforbudet bør opprettholdes, og ikke spørsmålet om opphevelse av påbudet om elektronisk kontroll.
- (17) Ankeutvalget finner på denne bakgrunn at lagmannsrettens kjennelse må oppheves.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)